

4. Pielikums „Hamiltona depresijas vērtēšanas skala (HAMD – 17)”

(HDRS) *Hamilton Depression Rating Scale*

1. Depresīvs garastāvoklis

Verbāli un neverbāli izteikta nomāktības, bezcerības, bezpalīdzības, nevērtības sajūta.

0 – nav depresijas.

1 – nenožīmīgas uzvedības pazīmes vai sajūtas uzrādās tikai aktīvi izvaicājot.

2 – viegls, sajūtas verbāli pauž pats.

3 – vidējs, neverbālās pazīmes – poza, sejas izteiksme, balss, bieža raudāšana.

4 – smags, spontānas verbālas un neverbālas izpausmes, kas raksturīgas depresīvam garastāvoklim.

2. Vainas apziņa

Pazemināts pašnovērtējums un vainas apziņa, kas neatbilst reālai situācijai.

0 – nav.

1 – nenožīmīgi pašpārmetumi iztaujājot, ka pametis citus nelaimē.

2 – viegla, spontāni pauž vainas apziņu par agrāk pieļautām kļūdām vai grēcīgu rīcību.

3 – vidēja, slimība un ciešanas ir pelnīts sods par iepriekšējām kļūdām, pašapsūdzības murgi.

4 – smaga, novēro nosodošas vizuālas un dzirdes halucinācijas.

3. Pašnāvība

Domas un darbības pēdējās nedēļas laikā.

0 – nav.

1 – nenožīmīgs, uz tiešiem jautājumiem apliecina, ka dzīve ir tukša un nav vērts dzīvot.

2 – viegls, atkārtotas domas par nāvi, vēlēšanās nomirt.

3 – vidējs, suicidālas domas un uzvedība.

4 – smags, suicidāls mēģinājums.

4. Iemigšanas grūtības

0 – nav.

1 – vieglas, neregulāri iemigšanas traucējumi, ilgāk par 1 stundu.

2 – smagas, regulāras iemigšanas grūtības.

5. Virspusējs miegs

0 – nav.

1 – sūdzības par traucētu miegu, kas nedod atpūtu.

2 – smagi traucējumi, pamošanās vienu vai vairākas reizes un grūti atkārtoti iemigt, jebkura celšanās no gultas vērtējama ar 2.

6. Agrīna pamošanās

0 – nav.

1 – viegla, pamošanās agrāk kā paredzēts, var atkal iemigt līdz normālam mošanās laikam.

2 – smaga, agrīna pamošanās un nespēja atkal iemigt.

7. Darbs un aktivitātes

0 – nav traucējumu.

1 – nenožīmīgi, jūtas bezspēcīgs, apātisks, mazāk aktīvs.

2 – viegli, jāpiespiež sevi veikt ikdienas aktivitātes; interešu zudums, nesaskata jēgu, gūst mazāk gandarījuma.

3 – vidēji, izteikti samazinājusies aktivitāte, pavada mazāk laika darbā (<par 3 h),

mazāk paveic.

4 – smagi, nespēj strādāt, nepiedalās ikdienas aktivitātēs, neveic sevis aprūpi bez piespiešanās.

8. Kavēšana

Palēninātas domas, runa un kustības.

0 – nav.

1 – viegla, aizkavētība sarunas laikā.

2 – vidēja, acīmredzama aizkavētība.

3 – izteikta, grūtības sarunāties.

4 – depresīvs stupors.

54 9. Ažitācija

Satraukums, uzbudinājums.

0 – nav.

1 – viegla, nervozē sarunas laikā, grozās.

2 – vidēja, lauza rokas, rausta matus.

3 – izteikta, nespēja nosēdēt uz vietas, staigāšana.

4 – smaga, nepārtraukta kustība.

10. Trauksmes psihiskie simptomi

Spriedze, nespēja atslābināties, aizkaitināmība, nedrošība, satraucamība, bailes zaudēt kontroli, epizodiska panika.

0 – nav.

1 – šaubīga, subjektīva spriedze, satraucamība.

2 – viegla, raizēšanās par mazsvarīgām lietām.

3 – vidēja, bažīgums redzams sejā un dzirdams balsī.

4 – smaga, bailes izpaužas bez iztaujāšanas, verbāli un neverbāli.

11. Trauksmes somātiskie simptomi

Sausa mute, vēdera gāzēšanās, gremošanas traucējumi, caureja, atraugas, spazmi;

sirdsklauves, galvassāpes; hiperventilācija, nopūtas; bieža urinācija; svīšana.

0 – nav.

1 – viegli.

2 – mēreni.

3 – smagi.

4 – nepanesami.

12. Gremošanas traucējumi

0 – nav.

1 – viegls apetītes pazeminājums, bet ēd bez citu pamudinājuma, smaguma sajūta vēderā.

2 – smags, grūtības ēst bez apmudinājuma, nepieciešami laksatīvi līdzekļi vai citi līdzekļi g-i traucējumu korekcijai.

13. Vispārējie somātiskie simptomi

0 – nav.

1 – viegls smagums vai sāpes ķermenī, mugurā, galvā, muskuļos, enerģijas zudums

un nogurdināmība.

2 – smags, jebkurš izteikts simptoms jāvērtē kā 2.

14. Ģenitālie simptomi

0 – nav.

1 – viegli.

2 – smagi.

15. Hipohondrija

0 – nav.

1 – viegla: epizodiska raizēšanās par fiziskām sajūtām un orgānu funkcijām.

2 – vidēja: daudz uzmanības tiek pievērsts veselības stāvoklim.

3 – smaga: biežas sūdzības, lūgums pēc palīdzības.

4 – ļoti smaga: hipohondriski murgi.

16. Svara zudums

a) vērtējot ziņas no pacienta:

0 – nav svara zuduma;

1 – iespējams svara zudums;

2 – noteikts svara zudums.

b) saskaņā ar iknedēļas mērījumiem svara zudums ir:

0 – mazāks kā 1,5 kg nedēļā;

1 – vairāk kā 1,5 kg nedēļā;

2 – vairāk kā 3 kg nedēļā.

17. Slimības kritika

0 – ir.

1 – viegli pavājināta: uzskata, ka slimība saistīta ar sliktu uzturu, klimatu, pārslodzi,

vīrusu infekcijām, nepietiekamu atpūtu.

2 – smagi traucēta: neuzskata sevi par slimu, traucējumi nav saistīti ar «nerviem».